Ministerie van Justitie en Veiligheid

Actieplan 2026

1. Barrières en interventies
2. Gegevensdeling
3. Opvolging door Politie en Openbaar Ministerie
4. Weerbaarheid van burgers en bedrijven
5. Hulp aan Slachtoffers
6. Kennis en innovatie

Medegefinancierd door de Europese Unie

Integrale aanpak

online fraude

De integrale aanpak online fraude

Online fraude raakt ons allemaal. Elk jaar worden miljoenen Nederlandse burgers en bedrijven slachtoffer, bijvoorbeeld als zij online aankopen doen, op een vals linkje klikken, verleid worden tot een belegging die te mooi om waar te zijn blijkt of worden gebeld door een zogenaamde medewerker van de bank. Criminelen gaan steeds geavanceerder te werk, waardoor het steeds lastiger wordt om echt en nep van elkaar te kunnen scheiden. En de impact op slachtoffers is enorm: zij raken niet alleen hun geld kwijt, maar ook het vertrouwen om digitaal hun zaken te regelen. Online fraude is een belangrijk verdienmodel voor de georganiseerde criminaliteit met dwarsverbanden in (internationale) mensen- drugs- en wapenhandel. Met de integrale aanpak slaan publieke en private partijen uit de hele fraudeketen hun handen ineen met als doel om het aantal slachtoffers van online fraude terug te dringen. Dat doen we in de eerste plaats door barrières op te werpen en interventies te plegen en door informatie en kennis met elkaar uit te wisselen om fraude zo snel mogelijk te stoppen. We vergroten de weerbaarheid van burgers en bedrijven, zorgen voor samenwerking rondom de aanpak van daders en ondersteuning van slachtoffers.

Samenwerking op basis van actieplannen

Sinds de inrichting van de integrale aanpak online fraude in 2022, stelt een kerngroep van partners ieder jaar op bestuurlijk niveau een actieplan vast om de werkzaamheden te prioriteren en zich gezamenlijk te committeren aan te behalen resultaten. De resultaten zijn ingedeeld in de zes thema's waar we aan werken, namelijk barrières en interventies, gegevensdeling, opvolging door politie en openbaar ministerie, weerbaarheid van burgers en bedrijven, hulp aan slachtoffers en de kennisagenda. De kerngroep van de integrale aanpak bestaat uit VNONCW en MKB-Nederland, de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), Consumentenbond, Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Politie, Openbaar Ministerie (OM), De Nederlandsche Bank, Fraudehelpdesk, COIN, Thuiswinkel.org, ministerie van Economische Zaken (EZ), ministerie van Financiën (Fin) en ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). Het ministerie van Justitie en Veiligheid voert de regie op de integrale aanpak en organiseert met een projectteam de coördinatie op en communicatie over de integrale aanpak. Ieder jaar is er vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid budget beschikbaar geweest om het programma van capaciteit te voorzien, om de rol van programmamanager in te vullen, het leeuwendeel van de acties uit het actieplan te bekostigen, en een aantal thema's van projectleiderschap te voorzien. Ook voorziet het ministerie in een samenwerkingsruimte en website voor het programma, namelijk Integrale aanpak online fraude. [Voor 2026 en 2027 wordt de integrale aanpak ondersteund met budget vanuit de Europese Unie]. Een deel van de thema's wordt getrokken en (deels) bekostigd door andere leden van de kerngroep. De resultaten uit de actieplannen komen tot stand in werkgroepen en vallen of staan met belangrijke inspanningen van andere partijen met wie we samenwerken, zoals de 55 organisaties uit verschillende sectoren die werken aan barrières en interventies en de meld- en hulporganisaties die samenwerken aan zo goed mogelijke zorg voor slachtoffers.

Het Actieplan van 2026: Een Vernieuwde Koers

Het Actieplan van de integrale aanpak voor 2026 markeert een duidelijke verschuiving, in lijn met het plan van aanpak van doorontwikkeling van de integrale aanpak. Waar in de actieplannen van voorgaande jaren in het teken stonden van opbouw van de samenwerking, synergie vinden en elkaar leren kennen, markeert 2026 het jaar van een stevige koers richting resultaten. Het is tijd om de vruchten te plukken van onze publiek-private samenwerking. De volgende wijzigingen staan hieraan ten dienste:

A. Stevige inzet en betrokkenheid

Bestuurders van de kerngroep van de integrale aanpak hebben zich in 2025 uitgesproken met de wens om meer resultaten met elkaar te behalen om het aantal slachtoffers van online fraude te laten dalen. Die resultaten zijn alleen te behalen als we ons daar gezamenlijk voor inspannen. In dit actieplan zijn meetbare en kwantificeerbare resultaten geformuleerd die gezamenlijk moeten leiden tot een daling van het aantal slachtoffers van online fraude, waarbij preciezer is opgenomen wat de rol van de kerngroep en bestuurders is om als versneller te werken op het behalen van die resultaten. Naast een inspanning van de huidige partners, zetten we ons in 2026 ook in voor het betrekken van aanvullende partijen die de slagkracht van de integrale aanpak vergroten, in werkgroepen maar ook op bestuurlijk niveau. Belangrijke ambitie in 2026 is om sociale mediaplatformen beter te betrekken bij de integrale aanpak en uit te nodigen een concrete bijdrage te leveren aan verschillende werkgroepen.

B. Duidelijkere focus

Vorig jaar heeft de kerngroep vastgesteld dat twee thema's binnen de integrale aanpak met name het verschil gaan maken in het terugdringen van het aantal slachtoffers van online fraude, namelijk barrières en interventies en gegevensdeling. Daarnaast hebben de partners de wens uitgesproken om te focussen op resultaten die in een kalenderjaar te behalen zijn. Deze keuzes hebben geleid tot een actieplan waar de eerste twee pijlers prioritair zijn, hetgeen betekent dat inzet op de andere pijlers iets vermindert.

C. Regie op resultaten

Zoals omschreven in het plan van aanpak voor doorontwikkeling van de integrale aanpak online fraude, blijft het ministerie van Justitie en Veiligheid voorlopig regievoerder op de integrale aanpak online fraude. Vanuit de regierol zal het ministerie zich richten op monitoring en opvolging van acties en resultaten en zorgen voor een strakke agendasetting. Het ministerie draagt daarbij zorg voor bestuurlijke inbedding in bestaande gremia, zoals het Nationaal Platform Criminaliteitsbestrijding, en samen met de partners voor bredere bestuurlijke betrokkenheid bij het programma. De regie op resultaten gaat gepaard met heldere communicatie, waardoor de impact van de gezamenlijke inspanningen zichtbaar en meetbaar wordt.

D. Innovatie als fundament

Online fraude verandert voortdurend van vorm. Het is cruciaal voor onze integrale aanpak om snel in te kunnen springen op nieuwe ontwikkelingen.

Daarom wordt innovatie meer dan voorheen de kern van onze werkwijze. Door middel van (wetenschappelijke) proeftuinen oefenen we met nieuwe interventies en technieken, zodat we niet alleen reageren op de huidige situatie, maar ook voorbereid zijn op de uitdagingen van de toekomst. Ook werken we dit jaar voor het eerst samen met een startup om een demo-applicatie voor ons te bouwen om realtime informatie met elkaar uit te kunnen wisselen. Het thema kennis gaat zich daarom ook meer richten op innovatieve oplossingen, op basis van onderzoek en van best practices in andere landen of uit andere samenwerkingsverbanden.

E. Richting de (internationale) samenwerking van de toekomst

De integrale aanpak bestaat als publiek-private samenwerking sinds 2022. De resultaten die opgenomen zijn in dit actieplan leveren een bijdrage aan de slagkracht van de integrale aanpak op dit moment. Daarnaast zijn het resultaten die nadrukkelijk een bijdrage leveren aan de vraag die we ons gezamenlijk stellen na ruim drie jaar samenwerking in programma-vorm, namelijk: hoe kan onze samenwerking er in de toekomst uitzien. Voor die samenwerking van de toekomst staan we voor gezamenlijke keuzes, zoals de vraag op welke manier we gegevens met elkaar uitwisselen en op welke manier we afspraken maken over te plegen interventies. En hoe organiseren we hulp aan slachtoffers zo goed en overzichtelijk mogelijk voor burgers en bedrijven? In thema's 1 t/m 5 doen we vooral praktische ervaring op met verschillende samenwerkingsvormen bijvoorbeeld in proeftuinen. Het thema kennis en innovatie is ook ingericht op het onderzoek naar samenwerkingsvormen, zoals anti-fraudecentra. Met haar resultaten en manier van werken informeert en faciliteert de integrale aanpak partners om, al dan niet gezamenlijk, beleidskeuzes te maken en kan zij inspireren en ondersteunen bij totstandkoming van nieuwe (internationale) wetgeving.

1 Barrières en interventies

Om burgers en bedrijven zo goed mogelijk te beschermen moet online fraude in een zo vroeg mogelijk stadium worden voorkomen. Daarom brengt de integrale aanpak partijen in de fraudeketen in positie om technische barrières en slimme interventies te ontwikkelen en toe te passen. Concreet brengt zij fraude-experts vanuit verschillende sectoren in de fraudeketen bij elkaar die interventies formuleren en ontwikkelen aan de hand van criminal journeys en barrièremodellen. De kerngroep en bestuurders van de integrale aanpak zorgen voor bredere bekendheid en implementatie van succesvolle interventies door hun achterbannen, zodat een maximaal effect bereikt kan worden.

Actie	Resultaten	Oplevering	Taken betrokken partners
Herijking van de eerder opgestelde criminal journeys en barrièremodellen voor bankhelpdeskfraude, beleggingsfraude en aan- en verkoopfraude.	• Vier expert bijeenkomsten zijn georganiseerd per fraudevorm. • Vier herijkte modellen zijn opgeleverd.	Per fraudevorm: • Bankhelpdeskfraude: Q2 2026 • Beleggingsfraude: Q4 2026 • Verkoopfraude: Q4 2026 • Aankoopfraude: Q3 2027	• Projectleiding door NVB • Organisatie en begeleiding van de bijeenkomsten door Ernst & Young (EY)
Bredere bekendheid en implementatie van succesvolle interventies	• Succesvolle interventies zijn “deelklaar” gepresenteerd aan de kerngroep. • Bijeenkomsten voor de relevante partners uit sectoren zijn georganiseerd door de brancheverenigingen van de kerngroep.	Doorlopend	• Projectleiding door NVB • Organisatie van bredere bekendheid en implementatie door Kerngroepleden en bestuurders. • In kaart brengen van mate van implementatie in verschillende sectoren door Kerngroepleden.

2 Gegevensdeling

Om partijen in de fraudeketen in staat te stellen tijdig maatregelen te treffen om online fraude te voorkomen, is de wens in de private en publieke samenwerking persoonsgegevens te kunnen delen. Daarnaast speelt gegevensdeling een belangrijke rol bij de opsporing en vervolging en voor het bieden van hulp aan het slachtoffer. De integrale aanpak brengt in de eerste plaats de (on)mogelijkheden in en noodzaak van gegevensdeling in kaart. Op basis van dat beeld faciliteert de integrale aanpak het gezamenlijke gesprek over oplossingsrichtingen en brengt daarmee bestuurders in de fraudeketen in positie om keuzes te maken ten aanzien van beleid en/of wetgeving.

Actie	Resultaten	Oplevering	Taken betrokken partners
Analyse van de juridische kaders inclusief Europese regelgeving	• Analyse van de juridische mogelijkheden en onmogelijkheden van het delen van persoonsgegevens sectoraal en cross sectoraal, voor publieke en private partijen. Gebruik wordt gemaakt van casuïstiek. • Factsheet en visuals die overzichtelijk weergeven wat mogelijk en onmogelijk is.	• Analyse: Q1 • Factsheet: Q2	• Projectleiding en analyse door JenV • Review door alle kerngroepleden en in de analyse benoemde partijen
Onderzoek naar de noodzaak van sectorale en cross sectorale gegevensdeling	• Onderzoeksrapport van en presentatie door TNO die inzicht geven in de meerwaarde en proportionaliteit van gegevensdeling sectoraal en cross sectoraal.	• Q2	• Onderzoek door TNO in opdracht van JenV
Onderzoek naar PET technologie voor sectorale en cross sectorale gegevensdeling	• Advies over het gebruik van PET-technologie bij gegevensdeling. • Proeftuin uitwisseling fraudesignalen met PET Technologie.	• Q2	• Advies opgesteld door TNO in opdracht van JenV • Uitvoering van de Proeftuin door Mint-Blue in opdracht van JenV. Organisatie samen met Thuiswinkel.org en NVB.
Inventarisatie van oplossingsrichtingen voor bestuurlijke besluitvorming	• Workshops georganiseerd voor betrokken partijen en sectoren.	• Q3 & Q4	• Organisatie door Kerngroepleden, namelijk NVB, VNO-NCW, Thuiswinkel.org, JenV, Fin en EZ.

3 Opvolging door Politie en Openbaar Ministerie

Opsporing en strafrechtelijke vervolging van online fraude is een belangrijk sluitstuk van de aanpak van online fraude. Politie en het openbaar ministerie (OM) zijn daar verantwoordelijk voor en zij richten zich daarin niet alleen op de aanpak van plegers van online fraude, maar ook op de dienstverleners van online criminaliteit. De samenwerking binnen de integrale aanpak is daarop aanvullend en richt zich onder andere op alternatieve interventies. In de integrale aanpak online fraude informeren politie en openbaar ministerie de partners in de fraudeketen en zoeken zij actief de samenwerking op. Concreet informeren zij partners over de resultaten van opsporing en slaan ze de handen ineen om het aangifteproces te verbeteren. Op deze manier krijgen de ambities uit de Veiligheidsagenda 2023-2026 vorm.

Actie	Resultaten	Oplevering	Taken betrokken partners
Informeren van partners over de resultaten en de strategie op opsporing en vervolging van online criminaliteit, waaronder online fraude.	• Presentatie van zaken en cijfers. • Maken van samenwerkingsafspraken o.b.v. de strategie ten behoeve van opsporing, alternatieve afdoening en slachtofferzorg.	• Q2	• Projectleiding door Politie en Openbaar Ministerie
Inrichting online aangifteloket voor bedrijfsleven.	• Een werkend online aangifteloket omtrent Ransomware voor bedrijven.	• Q4	• Projectleiding door Politie • Testen van de applicatie door kerngroepleden.

4 Weerbaarheid van burgers en bedrijven

Om slachtofferschap van online fraude te voorkomen, is het belangrijk dat burgers en bedrijven zo veel mogelijk in staat zijn om zich beter te weren tegen criminelen. Veel partijen in de fraudeketen spannen zich al in om verschillende doelgroepen te bereiken zodat zij fraude herkennen en weten wat te doen wanneer zij benaderd worden door een fraudeur. De samenwerking op deze pijler binnen de integrale aanpak beoogt om het effect van deze initiatieven te vergroten door deze aan elkaar te koppelen als ook nieuwe campagnes en initiatieven samen in te richten.

Actie	Resultaten	Oplevering	Taken betrokken partners
Coördineren weerbaarheidscampagnes en activiteiten	• Een werkende campagne- en activiteitenkalender van zowel partners uit de kerngroep als daarbuiten. • Jaaroverzicht van bereikte doelgroepen.	• Q2	• Projectleiding door Veiliginternetten.nl, gesubsidieerd door JenV.
Informeren van burgers en bedrijven	• Gezamenlijke “stands” op de Huishoudbeurs en de Gouden Jarenbeurs. • Release van Podcast ‘de Ronselroute’.	• Doorlopend	• Projectleiding door Veiliginternetten.nl, gesubsidieerd door JenV • Projectleiding door JenV (Communicatie) i.s.m. partners uit de integrale aanpak.

5 Hulp aan Slachtoffers

Slachtoffers (burgers en bedrijven) weten waar ze terecht kunnen, weten wat hun handelingsperspectieven zijn, worden naar tevredenheid geholpen en ondersteund en de meldingsbereidheid van slachtoffers bij politie en hulpverlenende organisaties wordt vergroot. Hierbij wordt specifiek ingezet op een goede begeleiding (emotioneel en/of psychosociaal/praktisch/bij schadeverhaal) van slachtoffers en het voorkomen van herhaald slachtofferschap.

Actie	Resultaten	Oplevering	Taken betrokken partners
Verbetering aanbrengen in informatievoorziening richting slachtoffers	• Ontwikkeling en verspreiding van een folder voor slachtofferhulp, aansluitend op verschillende hulp en ondersteuningsbehoeften, incl. mogelijkheden voor schadeverhaal.	• Q2	• Projectleiding door JenV i.s.m. het CCV.
Ontwikkelen en implementeren van een interventie die zich richt op het verminderen van herhaald slachtofferschap	• Uitgewerkte interventie gericht op preventie van herhaald slachtofferschap. • Implementatie van die interventie bij relevante partners/meldpunten.	• Q3	• Projectleiding door JenV i.s.m. het CCV.
Slachtofferhulp meer slachtoffergericht maken op basis van de uitkomsten onderzoek Saxion Hogeschool (eHelp).	• Duidelijke aanbevelingen voor meer integrale en slachtoffergerichte hulp. • Concrete verbetermaatregelen voor samenwerking waarin slachtofferbehoeften centraal staan. • Implementatie van aanbevelingen binnen bestaande werkprocessen van meldpunten.	• Q4	• Projectleiding door JenV i.s.m. het CCV.

6 Kennis en innovatie

Online fraude verandert continu. Om onze slagkracht te vergroten en effectief te blijven, delen partners actuele kennis over trends, daderprofielen, slachtofferschap en werkwijzen (modus operandi). We maken afspraken over informatie-uitwisseling, zodat we sneller kunnen inspelen op nieuwe dreigingen. Ook doen we onderzoek naar best practices en slimme samenwerkingsvormen die onze eigen aanpak kunnen inspireren.

Actie	Resultaten	Oplevering	Taken betrokken partners
Samenbrengen van verschillende databronnen om een integraal beeld te krijgen van online criminaliteit, waaronder online fraude.	• Completere/verrijkte analyse aard en omvang online fraude in Nederland via het ontwikkelde dashboard Zicht op Online Criminaliteit	• Doorlopend	• Projectleiding door ICTU in opdracht van JenV. • Levering van informatie/data door Kerngroepleden
Inzicht geven in het functioneren en de effectiviteit van anti-fraudecentra en uitdenken mogelijke toepassing in Nederland.	• Onderzoeksrapport van Deloitte. • Presentatie van het onderzoeksrapport in de kerngroep. • De kerngroep werkt mogelijke vervolgstappen uit.	• Q2 & Q3	• Onderzoek door Deloitte in opdracht van JenV. • Kerngroepleden vervullen rol van klankbordgroep.
Meest recente inzichten uit wetenschappelijk onderzoek naar online fraude samenbrengen.	• Presentatie/notitie waarin de meest recente WODC-onderzoeken naar daderprofielen, geldezeldelicten en schade in het bedrijfsleven samen worden gebracht en worden geduid.	• Q3	• Projectleiding door JenV.

Dit is een uitgave van:
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Integrale aanpak online fraude

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Voor meer informatie:
integraleaanpakonlinefraude@minjenv.nl
integraleaanpakonlinefraude.nl

Mei 2026

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Integrale aanpak
online fraude